

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Теорії і історії мистецтв	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Обов'язкова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	1

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОГО МИСТЕЦТВА

Семестр I (осінь-зима 2024)

1 вересня — 14 грудня

Викладач	Коваль Олег Володимирович, ст. викладач
E-mail	olegbritkoval@gmail.com
Заняття	За розкладом
Консультації	Екзаменаційні
Адреса	Ауд. 110, 1 поверх та ауд. 205, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 8
Телефон	(057) 720-23-47 (кафедра)

Он-лайн режим конференція за посиланням:

<https://us04web.zoom.us/j/76565542609?pwd=LPQUDoG2i1K9XEzPDA39x90mkArr6R.1>

Затверджено на засіданні кафедри ТІМ Протокол №2 від 29.08.2024 р.

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧАМИ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронна пошта. Під час звернення, здобувач(ка) обов'язково має вказати своє прізвище, ім'я, рік навчання, академічну групу та назву дисципліни. Роботи рубіжного контролю та поточні завдання надсилаються на пошту викладача з обов'язковим підписом файлу та у зазначені дедлайни таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx*, *ілюстрації* — *jpeg, pdf*.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Араасс Д. Історія картин. К.: ArtHuss. 224 с.
2. Берджер Дж. Як ми бачимо / пер. з англ. Я. Стріха. Харків: IST Publishing. 2020. 176 с.
3. Білецький П. Мова образотворчих мистецтв. К.: Радянська школа. 1973. 128 с.

4. Годж С. Коротка історія мистецтва / пер. з англ. П.Мигаль. Л.: Вид-во Старого Лева, 2021. 224 с.
5. Гомбріх, Е. Оповідь про мистецтво. К.: ArtHuss. 2023. 664 с.
6. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво: словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга. 2003. 216 с.
7. Фартінг С. Історія мистецтва [пер. з англ]. Х.: Віват, 2019. 576 с.
8. Ходж А.Н. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів [пер. з англ]. Х.: Фактор, 2012. 208с.
9. Шміт Ф.І. Мистецтво: його психологія, його стилістика, його еволюція. К.: Дух і літера. 2023. 456 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Основні та додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо можна переглянути у загальному зі студентами чаті «Історія зарубіжного мистецтва», або на кафедрі ТІМ ХДАДМ.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот/зошит для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, смартфон тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word або LibreOffice.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія зарубіжного мистецтва» є набуття студентами системних теоретичних знань з розвитку архітектури та образотворчого мистецтва (графіки, монументального та станкового живопису та скульптури) від давнини до поч. ХХІ ст.

Завданням вивчення дисципліни «Історія зарубіжного мистецтва» є набуття студентами усвідомлення специфіки різних видів образотворчого мистецтва, етапності розвитку мистецтва та особливостей стилів, видів та жанрів мистецтва.

Вивчення даної дисципліни допоможе сформувати у здобувача освіти наступні

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2 Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 8 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 13 Здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальні компетентності (СК):

СК 2 Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

СК 6 Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5 Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 9 Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 15 Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Програма курсу у II семестрі спрямована на формування у здобувачів базових знань з історії розвитку образотворчого мистецтва та архітектури від бароко до початку XXI ст., ознайомлення з культурними доробками провідних країн світу, шедеврами мистецтва, історією їх створення.

Дисципліна вивчається протягом 1-го курсу (5 кредитів ECTS, 150 навчальних години, в тому числі 60 годин – аудиторні: 32 години лекційні й 28 годин семінарських занять, та 90 годин – самостійних). Всього курс має 4 модулі та 16 тем.

Семестр I: 16 – лекції, 14 – семінарські заняття, 30 – самостійна робота, 8 годин — консультації екзаменаційні.

I семестр:

МОДУЛЬ 1. Найдавніше мистецтво. Мистецтво Давнього Єгипту. Мистецтво давніх народів Азії

Тема 1. Мистецтво народів Європи та Азії доби палеоліту та мезоліту, неоліту, міді — бронзи, заліза.

Тема 2. Мистецтво додинастичного, ранньодинастичного Єгипту, доби Старого та Середнього царства.

Тема 3. Мистецтво Єгипту доби Нового та пізнього царства.

Тема 4. Мистецтво Передньої Азії.

МОДУЛЬ 2. Мистецтво Античності. Егейське, Давньої Греції, Давнього Риму мистецтво

Тема 5. Егейське мистецтво.

Тема 6. Мистецтво Давньої Греції: 11-8, 7-6 ст. д.н.л. (Гомеровське, доби Протоархаїки та Архаїки).

Тема 7. Мистецтво Мистецтво Давньої Греції: Класика: 6-4 ст. д.н.л. (Висока, рання, пізня Класика). Елінізму мистецтво.

Тема 8. Мистецтво Давнього Риму: етруське мистецтво, мистецтво римської республіки та римської імперії.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних, семінарських та контрольних занять. Самостійна робота здобувачів вищої освіти спрямована на завершення семінарських завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за семінарськими темами дисципліни.

Система оцінювання має накопичувальний характер, а саме отримання певного балу за кожну тему дисципліни (семінар, контрольна).

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю у II семестрі є іспит. Для складання іспиту необхідним є пройти проміжний контроль у формі поточної перевірки процесу самостійної роботи, а також виконання контрольних робіт. Накопичувальний мінімальний бал складає 40.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Роботи, які здаються з порушенням терміном здачі без поважних причин та попередження викладача, оцінюються на нижчу оцінку. Письмові творчі роботи повинні виконуватись здобувачами самостійно. Заборонене списування під час виконання письмових робіт та заліку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)		Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+	98–100	задовільно	64–74	D
			A	95–97		60–63	E
			A-	90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B			незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C					

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за творчі підходи щодо виконання отриманих завдань (1-3 бали), участь у науково-практичних конференціях (10 балів).

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять здобувачам освіти необхідно вимкнути звук на мобільних телефонах. У разі форс-мажорних обставин можливе перенесення заняття на інший вільний день за попередньою домовленістю обох сторін.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час проміжного контролю помічено списування, здобувач(ка) вищої освіти втрачає право отримати бали за тему і складає її під час заліку, отримуючи не більше 50% балів від максимальних за цю частину.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

<https://drive.google.com/drive/folders/1rx4lMRGOJdPhYbl-Y6EUcKCRd9jEeUc5>

РОЗКЛАД КУРСУ

Тиждень	Тема	Вид заняття	Зміст	Год.	Рубіжний контроль	Деталі
1	1	лекція	Мистецтво народів Європи та Азії доби палеоліту та мезоліту, неоліту, міді — бронзи, заліза.	2		Лекція
2	1	семінар	Найдавніше мистецтво народів Європи та Азії.	4	Доповідь	Семінар
3	2	лекція	Мистецтво додинастичного, ранньодинастичного Єгипту, доби Старого та Середнього царства.	2		Лекція
4	2	семінар	Мистецтво додинастичного, ранньодинастичного Єгипту, доби Старого та Середнього царства.	4	Доповідь	Семінар
5	3	лекція	Мистецтво Єгипту доби Нового та пізнього царства.	2		Лекція
6	3	семінар	Мистецтво Єгипту доби Нового царства.	4	Доповідь та тестування	Семінар
7	4	лекція	Мистецтво Передньої Азії.	2		Лекція
8	4	семінар	Мистецтво Передньої Азії.	4	Доповідь	Семінар
9	5	лекція	Егейське мистецтво.	2		Лекція

10	5	семінар	Егейське мистецтво.	4	Доповідь	Семінар
11	6	лекція	Мистецтво Давньої Греції: 11-8, 7-6 ст. д.н.л. (Гомерівське, доби Протоархаїки та Архаїки).	2		Лекція
12	6	семінар	Мистецтво Давньої Греції. Архаїка.	4	Доповідь	Семінар
13	7	лекція	Мистецтво Мистецтво Давньої Греції: Класика: 6-4 ст.д.н.л. (Висока, рання, пізня Класика). Елінізму мистецтво.	2		Лекція
14	7	семінар	Мистецтво Мистецтво Давньої Греції: Класика: 6-4 ст.д.н.л. (Висока, рання, пізня Класика).	2	Доповідь та тестування	Семінар
15	8	лекція	Мистецтво Давнього Риму: етруське мистецтво, мистецтво римської республіки та римської імперії.	2		Лекція
16	8	семінар	Мистецтво Давнього Риму: мистецтво римської республіки та римської імперії.	2	Доповідь	Семінар
		Залік				

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Доповідь на обрану тему з переліку запитань з теми: «Найдавніше мистецтво». Есей. Творчі завдання.	5
2	Доповідь на обрану тему з переліку запитань з теми: «Мистецтво Давнього Єгипту». Есей. Творчі завдання. Тестове опитування.	5
3	Доповідь на обрану тему з переліку запитань з теми: «Амарнське мистецтво». Есей. Творчі завдання та тестове опитування.	5
4	Доповідь на обрану тему з переліку запитань з теми: «Мистецтво передньої Азії». Творче опитування	5
	Модульна контрольна робота № 1	20
5	Доповідь на обрану тему з переліку запитань на тему: «Егейське мистецтво». Есей. Творчі завдання.	5
6	Доповідь на обрану тему з переліку запитань на тему: «Мистецтво давньої Греції». Есей. Творчі завдання. Те стове опитування.	5
07/08/25	Доповідь на обрану тему з переліку запитань з теми: «Мистецтво Давнього Риму». Есей. Творчі завдання та тестове опитування.	5
	Модульна контрольна робота № 2	25
	Залік	20
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали		Критерії оцінювання
	0-100	
A+	95-100	Студент(ка) в повному обсязі опанував(ла) теоретичний матеріал з тем, надав(ла) додаткові матеріали та приклади за темою/темами. На семінарських (практичних) заняттях чітко та змістовно відповідав(ла) на запитання та на додаткові питання. Своєчасно та на відмінно виконав(ла) усі модульні контрольні роботи. Брав(ла) активну участь в обговореннях вивченого матеріалу. На відмінно склав(ла) іспит.

A	90-94	Студент(ка) в повному обсязі опанував(ла) теоретичний матеріал з тем, надав(ла) додаткові матеріали та приклади за темою/темами. На семінарських (практичних) заняттях чітко та змістовно відповідав(ла) на запитання та на додаткові питання. Своєчасно та на відмінно виконав(ла) усі модульні контрольні роботи, допустив 1-3 негрубих помилки. Брав(ла) активну участь в обговореннях вивченого матеріалу. На відмінно склав(ла) іспит.
B	82-89	Студент(ка) в повному обсязі опанував(ла) теоретичний матеріал з тем. На семінарських (практичних) заняттях чітко відповідав(ла) на запитання та на додаткові питання, але допускався(лася) деяких похибок. Своєчасно та на достатньому рівні виконав(ла) усі модульні контрольні роботи, допустив(ла) до 5 негрубих помилок. Брав(ла) активну участь в обговореннях вивченого матеріалу. На достатньому рівні склав(ла) іспит.
C	75-81	Студент(ка) в не повному обсязі опанував теоретичний матеріал з тем. На семінарських (практичних) заняттях відповідав(ла) на запитання, але допускався(лася) деяких похибок та не відповідав(ла) на додаткові запитання. З затримкою та/або на задовільному рівні виконав(ла) модульні контрольні роботи, допустив(ла) багато помилок. Брав(ла) посередню участь в обговореннях вивченого матеріалу. На задовільному рівні склав(ла) іспит.
D	64-74	Студент(ка) в достатньому обсязі опанував(ла) теоретичний матеріал. Завдання рубіжного контролю (модульні контрольні роботи) виконувались не своєчасно та/або на низькому рівні. Під час семінарських (практичних) занять були значні труднощі з відповідями на запитання. На задовільному рівні склав(ла) іспит, допускаючи багато грубих помилок та неточностей.
E	60-63	Студент(ка) в малому обсязі опанував(ла) теоретичний матеріал. Завдання рубіжного контролю виконувались не своєчасно та/або на низькому рівні з допущенням грубих помилок. Під час семінарських (практичних) занять не було відповідей на запитання та на низькому рівні складений іспит.
FX	35-59	Студент(ка) в малому обсязі опанував(ла) теоретичний матеріал з тем. Завдання рубіжного контролю виконані не в повному обсязі та на низькому рівні. Під час семінарських (практичних) занять не було відповідей на запитання. Іспит не складений.
F	0-34	Повний пропуск рубіжного контролю та невиконання завдань (обов'язкове повторне вивчення дисципліни)

Оцінюванню підлягають завдання семінарських занять та виконання контрольних робіт. У результаті виставляється загальна оцінка з кожної теми.

Оцінка за семінарські заняття (за кожну тему) складає від 0 до 5 балів. Модульний контроль 1 оцінюється у 20 балів, модульний контроль 2 – 25 балів. Загальна максимальна кількість за модуль – 40 балів. У випадку, коли завдання до семінарських занять виконуються несвоєчасно без поважної на те причини, максимальна оцінка за тему знижується.

В оцінці теоретичних знань студентів враховуються такі моменти: достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна); ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, законами, правилами; зрозумілість основного завдання запитання; логічність викладу матеріалу; обґрунтованість основних положень власних міркувань; уміння інтегрувати та диференціювати знання.

Оцінка за іспит складає 20 балів.

Максимальна оцінка за дисципліну складає 100 балів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Окрім рекомендованого списку літератури, на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Основна:

1. Аалтонен Г. Історія архітектури [пер. з англ. М. Кошкіна]. Х.: Фактор, 2012. 256 с.
2. Безклубенко С. Д. Всезагальна теорія та історія мистецтва. К. : Б. в., 2003. 261 с.
3. Гомбріх Е.Г. Оповідь про мистецтво / пер. з англ. А.Накорчевський. Київ: ArtHuss, 2024. 664 с.
4. Конопльова О. В. Мистецтво, архітектура та містобудування Західної Європи доби Відродження: навчальний посібник; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2013. 162 с.
5. Куліш О. Історія зарубіжного мистецтва. ЧНУ ім. Б. Хмельницького 2015 р. 276 с.
6. Панфілова О.Г., Рублевська Н.В., Тарасюк І.І. Історія зарубіжного мистецтва: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Тернопіль : Вектор, 2016. 171 с.
7. Чешир Л. Ключові моменти в мистецтві / Пер. з англ. І. Павленко. Київ: Book Chef, 2021. 176с.
8. Шевнюк О.Л. Історія мистецтв: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2015. 451 с.
9. Gombrich E. The Story of Art. Phaidon Press; 16th edition. 1995. 688 p.
10. 30,000 Years of Art: The Story of Human Creativity across Time and Space. Phaidon, 2019. 640 p.
11. Baines, J., 2007, Visual and Written Culture in Ancient Egypt. Oxford, Oxford University Press.
12. Clottes, J., 2016, What is Paleolithic art? University of Chicago Press. Chicago.
13. Moro Abadía, O., González Morales, M.R., 2013, Paleolithic art: a cultural history. Journal of Archaeological Research, 21(3), 269–306. DOI 10.1007/s10814- 012-9063-8.
14. Oppenheim, A., Arnold, D., Arnold, D., Yamamoto, K., 2015, Ancient Egypt Transformed: The Middle Kingdom. Metropolitan Museum of Art.
15. Robertson, J., Hutton, D., Colburn, C. et al., 2021, The History of Art: A Global View. Thames, Hudson, 148–160.

Додаткова:

16. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва: навч. посіб. для студентів мистец. спец.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2015. 75 с.
17. Декоративно-прикладне мистецтво / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. Львів : Світ, 1992. 271с.
18. Декоративно-ужиткове мистецтво : Слов. Т. 1. А - К / Я. П. Запаско, І. В. Голод, В. І. Білик, Я. О. Кравченко, С. П. Лупій, Ф. П. Любченко, І. А. Мельник, Чарновський , Р. Т. Шмагало; ред.: Я. П. Запаско; Львів. акад. мистец. Наук.-дослід. сектор. Каф. історії і теорії мистец. Л. : Афіша, 2000. 366 с.
19. Декоративно-ужиткове мистецтво: Слов. Т. 2. Л - Я / Я. П. Запаско, І. В. Голод, В. І. Білик, Я. О. Кравченко, С. П. Лупій, В. Ф. Любченко, І. А. Мельник, О. О. Чарновський, Р. Т. Шмагало; ред.: Я. П. Запаско; Львів. акад. мистец. Львів: Афіша, 2000. 399 с.